Antti Kurvinen
Maa- ja metsätalousministeri
Maa- ja metsätalousministeriö
18.5.2022

Maa- ja metsätalousvaliokunnan kuuleminen 18.5.2022

Maatalouden huoltovarmuuspaketti

Maatalouden huoltovarmuuspaketti koostuu kolmesta kokonaisuudesta, joka pitää sisällään nopeat, erityisesti tilojen maksuvalmiutta parantavista tukitoimista, pidemmän aikavälin ruuan tuotantoa ja sen kriisinsietokykyä vahvistavista toimia sekä markkinoiden toimien kestävästä tehostamisesta. Huoltovarmuuspaketin valmistelun lähtökohtana on ollut mahdollisimman nopea ja sujuva tukivälineiden toimeenpano sekä niiden kohdentuminen aktiiviseen ruuantuotantoon.

Lisärahoituksen nopeassa kohdentamisessa avainasemassa on hyödyntää olemassa olevia maatalouden tukijärjestelmiä, joilla on valmiina olemassa kriittisen tärkeät EU- ja kansalliset säädösperusteet ja toimeenpanoprosessit. Täysin uusien tukivälineiden rakentamisessa kuluu väistämättä useita kuukausia, ja samalla uudet välineet eivät saa vaarantaa keskeisen tärkeää, normaalia vuoden tukihallinnointia ja viljelijöiden tukimaksuja.

A. Nopeimmat mahdolliset tukitoimet vuoden 2022 aikana:

1. **Maatalouden energiaveron palautuksen korotus vuodelta 2021** (45 milj. euroa):
   - VM vastaa valmistelusta, korotuksen edellyttämä HE annettu eduskunnalle, maksetaan kesällä
2. **Sika- ja siipikarjatalouden ja puutarhatalouden lisätuki** (42 milj. euroa)
   - käytetään olemassa olevia sektorien tukivälineitä ja Etelä-Suomen osalta hyödynnetään uutta EU-kriisitukea, EU-vaikuttaminen tuen reunaehdoista ja toimeenpanon suunnittelu käynnissä, maksetaan syyskuun loppuun mennessä
3. **Luonnonhaittakorvausten lisärahoitus** (119 milj. euroa Manner-Suomessa, 1 milj. euroa Ahvenanmaan maakunnalle)
   - edellyttää maaseutuohjelman muutosta, valmistelutyö käynnissä, komission hyväksyntä kesällä, lisärahoitus maksetaan EU-rahoitussääntöjen mukaisesti lokakuusta alkaen
4. **Porotalouden ja kalatalouden lisärahoitus** (1+5 milj. euroa)
   - porojen pohjoista tukea vuodelta 2022 täydennetään, kalataloudessa kompensoidaan kustannusten nousua ja parannetaan huoltovarmuutta

A1: Eri mahdollisuuksien selvitystyössä energian valmisteveron lisäpalautus vuodelta 2021 on osoittautunut nopeimmaksi toimenpiteeksi, ja verohallinnon lähtökohtana on vaadittavan lakimuutoksen jälkeen maksaa lisäpalautukset tiloille hyvin suoraviivaisesti kesällä. Työkoneissa vuonna 2021 käytetty kevyt polttoöljy on tässä lisäpalautuksessa keskeinen maksuperuste, joten rahoitusta kohdistuu laajasti sekä kotieläin- että kasvinviljelytiloille. Esimerkiksi sika- ja siipikarjatiloilla ja erityisesti kasvihuonetuotannossa palautuksen vaikutus on kuitenkin keskimäärin selvästi pienempi kuin peltokasvien viljelyssä tai nurmiviljelyyn pohjautuvassa nautakarjataloudessa.

A2: Viljaan perustuvan kotieläinrehun ja alkutuotannon energian raju kallistuminen oli loogisena perustana nopeiden erityistoimien selvittämisessä ennen kaikkea sika- ja siipikarjataloudelle ja kasvihuonetuotannolle. Lisäksi muiden olemassa olevien tukivälineiden kautta näille sektoreille ei saada painotettua rahoitusta. Valmistelussa selvitettiin maaliskuun aikana hyvin nopealla aikataululla mahdollisuudet ohjata lisärahoitusta toimeenpanossa olleisiin kansallisen tuen maksuihin huhtikuussa. Etelä-Suomen kansallisessa tuessa ei kuitenkaan ollut mahdollista ylittää EU-säädösten asettamaa tuen enimmäismäärä, joka on vuodelle 2022 jo aiemmin kansallisesti budjetoitu ja säädetty täysimääräisesti. 23.3.2022 Euroopan komissio antoi delegoidun asetuksensa EU-kriisivarauksen jaosta jäsenmaille ja rahoituksen käyttöä koskevista tuen reunaehdoista. Tätä tukimahdollisuutta käytetään huoltovarmuuspaketissa Etelä-Suomen kansallisen tuen täydennyksenä uutena,

mutta hyvin suoraviivaisesti olemassa oleviin Etelä-Suomen tukiperusteisiin pohjautuvana mahdollisimman nopeana tukivälineenä. Tämä lisätuki ei voi perustua täysin uuteen tukiperusteeseen kuten sikojen ja siipikarjan määrään nyt, jotta tuki on toimeenpantavissa tarvittavan nopeassa aikataulussa. Pohjoisen tuen alueella vastaavasti täydennetään samojen sektorien kansallista pohjoista tukea. Etelä-Suomen osalta tuki on EU-säädöksen mukaan maksettava kokonaisuudessaan syyskuun loppuun mennessä, ja myös pohjoisen tuen täydentäminen toimeenpannaan mahdollisimman pian. Samalla on kuitenkin huomattava, että huoltovarmuuspaketin toimenpiteiden rahoitus vahvistetaan vasta eduskunnassa, ja kyseinen lisätalousarvio astunee voimaan heinäkuun alussa. Tätä ennen lisämäärärahan käyttö ei ole mahdollista.

A3: Maatiloille maksettavat luonnonhaittakorvaukset ovat tukikokonaisuudessa samalla sekä kattavin että yksinkertaisin maatalouden tukiväline, jonka kautta voidaan ohjata merkittävä määrä lisärahoitusta maatalouden eri sektoreille yksinkertaisesti viljelyalan kautta. Lisärahoitus edellyttää valmistelussa jo olevaa maaseutuohjelman muutosta, jonka komissio vahvistanee myöhemmin kesällä. Normaalien EU-rahoitussääntöjen mukaisesti lisärahoitusta maksetaan tiloille vuoden 2022 luonnonhaittakorvausten osana lokakuusta alkaen. Tästä lisärahoituksesta kotieläintilojen osuus on runsaat 40 % ja kasvinviljelytilojen osuus vajaat 60 %.

A4: Porotalouden pohjoista tukea vuodelta 2022 täydennetään miljoonalla eurolla porokohtaista tukitasoa nostamalla, ja korotettu tuki maksetaan normaalilla maksurytmillä syksyllä. Kalatalouteen kohdennetaan viisi miljoonaa euroa ja rahoituksella kompensoidaan tuotantokustannusten nousua ja vahvistetaan samalla alan toimijoiden toimintaedellytyksiä ja ruuantuotannon huoltovarmuutta. Kalatalouden tuotantokustannusten kompensointia koskeva avustusjärjestelmä toimeenpantaisiin valtionavustuslain perusteella annettavalla valtioneuvoston asetuksella. Tuki kohdennettaisiin kalatalouden alkutuotantoon eli kalastukseen ja vesiviljelyyn. Tavoitteena on hakumenettelyn avaaminen kesällä 2022.

Vaikutuksista eri sektoreille: Maatalouden nopeiden huoltovarmuustoimien (A1-A3) yhteismäärä on noin 205 miljoonaa euroa, josta kasvinviljelytilojen osuus on arviolta noin puolet (100 milj. €), maito- ja nautatilojen noin neljäsosa (50 milj. €), sika- ja siipikarjatilojen 15 % (30 milj. €) ja puutarhatilojen runsaat 10 % (25 milj. €).

<u>B. Pidemmän aikavälin toimenpiteet huoltovarmuuspaketissa:</u>

Pidemmän aikavälin toimilla lisätään tilojen omavaraisuutta, vähennetään riippuvuutta fossiilisesta valmisteista ja energiasta sekä vähennetään kustannusten nousun painetta.

1. **Investointituki vaihtoehtoisiin energialähteisiin ja muihin huoltovarmuuteen liittyviin investointeihin** (28 milj. euroa), jolla edistetään maatilojen omavaraisuutta ja vihreää siirtymää tukemalla mm. maatilojen energiainvestointeja sekä koneiden käyttövoimamuutoksia ja biokaasun varastointia tiloilla. EU-säädösten vuoksi maatalousinvestoinneista rahoitetulla biokaasulla on jatkossakin ulosmyyntikielto. Maatalousinvestointien tuotanto tulee käyttää tilan omiin tarpeisiin. CAP-suunnitelmaan sisältyy myös yritystukien puolen toimenpide uusiutuvan energian ja biopolttoaineiden investoinnit. Toimenpiteestä voidaan rahoittaa myös biokaasulaitoksia eikä näihin investointeihin sisälly tuotetun biokaasun käyttöä tai myyntiä koskevia rajoituksia. Toimenpiteeseen on myös ohjattu kansallista lisärahoitusta vihreän siirtymän ohjelmassa.

Antti Kurvinen
Maa- ja metsätalousministeri
Maa- ja metsätalousministeriö
18.5.2022

2. **Varautuminen maksuvalmiuslainojen myöntövaltuuden kasvattamiseen ja maatilatalouden** kehittämisrahaston (Makera) takausvastuiden kasvuun (7 milj. euroa). Makeran pääomittaminen mahdollistaa maksuvalmiuslainojen myöntövaltuuden lisäämisen 35 miljoonalla eurolla.

3. **Tuki kierrätysravinneinvestointeihin** (14,5 milj. euroa)
Määrärahalla tuetaan mm. biokaasumädätteiden kehittyneitä käsittelytekniikoita, lannoitevalmisteiden tuotannon käynnistämiseen liittyviä investointeja, kun tuotannon lähtöaineena ovat lannat tai biokaasulaitoksen rejektit, sekä ravinnekierrätys- ja hiilensidontainvestointeja. Maatalouden huoltovarmuuden turvaamiseksi jo päätetyt ravinteiden kierrätyksen tukitoimet ovat tarpeellisia ja tukevat kotimaista ruoantuotantoa nykyisessä akuutissa tilanteessa, mutta ennen kaikkea parantavat varautumista tulevaan ja ruokajärjestelmän resilienssiä ravinne- ja energiaomavaraisuuden kautta

4. **Kosteikkoviljelyn edistäminen** (30 milj. euroa)
- määräraha mahdollistaa maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmassa valmisteltujen turvemaiden ilmastotoimenpiteiden käynnistämisen vettämällä heikkotuottoisia paksuturpeisia peltoja.

5. **Ravinne- ja energiaomavaraisuuden parantaminen ravinteita kierrättämällä**
- ravinteiden kierrätyksen kokeiluohjelman lisärahoitus (9 milj. euroa)
- investointituki mm. ravinteiden talteenoton kehittyneisiin teknologioihin ja niihin liittyviin kone-, laite-, rakennus- ja laiteinvestointeihin (25 milj. euroa). Valmistelusta vastaa ympäristöministeriö.

Ravinnekierrätyksen kokeiluohjelman rahoituspanokset sekä investointi- ja T&K –rahoitus ravinne- ja energiavaraisuuden parantamiseen ravinteita kierrättämällä ovat jatkossakin tarpeellisia, vaikka niihin on panostettukin nyt merkittävästi. Rahoituksen avulla on jo kehitetty erilaisia innovaatioita ja tuettu käytäntöön soveltuvien kokeilujen syntymistä, mutta toimintakenttä ei vielä ole valmis ja tarvitaan panostusta mm. ravinteiden kierrätyksen markkinamekanismien ja innovaatioiden kehittämiseen ja edelleen uusien käytännön toimien kehittämiseen ja käyttöönottoon. Maataloudessa jo olevien ravinne- ja energiapotentiaalin hyödyntäminen täysimääräisesti tila, alue ja valtakunnan tasolla on tulevaisuuden huoltovarmuuden, energia- ja ravinneomavaraisuuden ja maatalouden kannattavuuden näkökulmasta tärkeää. Tähän kokonaisuuteen kytkeytyvät myös biokaasumädätteiden kehittyneiden käsittelytekniikoiden ja maaseutuyritysten biokaasuinvestointien energiatuet sekä biomassa- ja biokaasulogistiikkaa tukevat liikenneinfrapanostukset maaseutualueilla, jotta ravinteet saadaan kulkemaan sinne missä niitä tarvitaan.

6. **Ruokaviraston tietojärjestelmät** (3,5 milj. euroa)
- Ruokavirasto ylläpitää monia huoltovarmuuden kannalta keskeisiä tietojärjestelmiä, joiden toimintavarmuutta määrärahalla turvataan

Ukraina ja huoltovarmuus

Venäjän hyökkäys Ukrainaan näkyy Suomessa ja maailmanlaajuisesti erityisesti energian, raaka-aineiden, tuotantopanosten ja viljan sekä öljykasvien hintojen kohoamisena. Huoltovarmuuteen kohdentuvien haasteiden taustalla ovat maataloustuotannon pitkään jatkunut heikko kannattavuus, vuoden 2021 kasvukauden heikko sato sekä globaalien ruoka- ja panosmarkkinoiden muutos, jonka seurauksena

Antti Kurvinen
Maa- ja metsätalousministeri
Maa- ja metsätalousministeriö
18.5.2022

tuotantopanosten saatavuus on heikentynyt ja hinnat ovat nousseet jo viime syksystä lähtien. Tuottajahinnat eivät ole vastaavasti reagoineet kasvaneisiin tuotantokustannuksiin, mikä on heikentänyt tuotannon kannattavuutta ja maatilojen maksuvalmiutta. Tilanne on erityisen akuutti kotieläintaloudessa, jossa markkinoilta saatavat tuotot yhdessä erimuotoisten tukien kanssa kattavat vain osan tuotantokustannuksista. Tuotannon jatkuvuus vaarantuu kannattavuuden heikentyessä ja tuotannon muuttuessa tappiolliseksi. Maataloustuotannossa tapahtuvilla muutoksilla on kerrannaisvaikutuksia koko elintarvikeketjussa.

Lannoitteiden osalta Suomessa riittää tuotantokapasiteettia kattamaan kotimaisen kysynnän. Valmistuksessa tarvittavien raaka-aineiden osalta Suomi on kuitenkin riippuvainen Venäjältä tapahtuvasta tuonnista erityisesti ammoniakin osalta, joten mm. sen osalta teollisuus joutuu etsimään muita toimittajia. Tällä kasvukaudella viljelijät ovat hankkineet lannoitteita normaalia vähemmän niiden korkean hinnan ja tuottajien maksuvalmius-ongelmien vuoksi. Tämä voi vaikuttaa korjattavan sadonmäärään. Huomiota on kiinnitettävä lannoitteiden saatavuuden turvaamiseen kasvukaudelle 2023. Tässä Huoltovarmuuskeskus on keskeisessä roolissa.

Maatilojen riippuvuutta fossiilisesta energiasta pyritään vähentämään tukemalla maatilojen investointeja uusiutuvan energia tuotantoon ja käyttöön sekä energian säästöön. Investointeja rahoitetaan CAP:sta, mutta kansallisen huoltovarmuuspaketin lisärahoituksella on iso merkitys turvaamaan tulevalla rahoituskaudella paitsi mahdollisuus rahoittaa nykyistä enemmän hankkeita, myös hyvä tukitaso muiden energiainvestointien osalta 40 prosenttia tukikelpoisesta kustannuksesta ja biokaasuninvestointien osalta 50 prosenttia tukikelpoisesta kustannuksesta.

Elintarvikkeiden kuluttajahintojen arvioidaan kohoavan Suomessa tänä vuonna noin 10 %. Inflaatio on muutoinkin kiihtynyt ja se vaikuttaa osaltaan kuluttajien ostovoimaan.

Komission tiedonanto 23.3.2022 Ruokaturvan takaaminen ja elintarvikejärjestelmien resilienssin vahvistaminen
Venäjän hyökkäys Ukrainaan on aiheuttanut lisää epävakautta jo valmiiksi haasteissa oleville EU:n maatalous-tuotemarkkinoille mm. edelleen kohonneiden energia- ja lannoitekustannusten takia. Tiedonannon mukaan ruoan tarjonta EU:ssa ei ole vaarassa tällä hetkellä, sillä EU on pitkälti omavarainen tärkeimmissä maatalous-tuotteissa. Komission mukaan lyhyen aikavälin lisätoimenpiteet ruokaturvan takaamiseksi ja maatalouden tukemiseksi ovat tarpeen, mutta pidemmällä aikavälillä komission mukaan tulee jatkaa siirtymää kohti kestäviä ja oikeudenmukaisia ruokajärjestelmiä sekä EU:ssa että globaalilla tasolla.

Ruokaturva on uhattuna sodan vuoksi sekä Ukrainassa että globaalisti
Jo ennen Ukrainan sotaa syyskuussa 2021 nälkäisiä oli maailmassa noin 800 miljoonaa ja kolmella miljardilla ihmisellä ei ollut varaa terveelliseen ruokavalioon. Sodan seurauksena maailman ruoka-aittana tunnettu Ukraina tarvitsee myös EU:lta kiireellistä ruoka-apua. Sota on tuhonnut elintarvikkeiden varastoja ja infrastruktuuria, uhkaa aiheuttaa merkittäviä menetyksiä Ukrainan vuoden 2022 viljasadolle ja heikentää myös seuraavan vuoden sadon edellytyksiä.

Vesihuolto
Vesihuollon häiriötilanteet ovat vakavia, sillä ne vaikuttavat yhteiskunnan toimintaan laajasti. Vedenjakelun keskeytyminen lamaannuttaa herkästi palveluiden kuten elintarvikkeiden tuotannon sekä vaarantaa esimerkiksi terveydenhuollon toimivuuden. Merkittävin uhka on suuriin keskustaajamiin kohdistuvat laaja-alaiset vedenjakelun ja vedenlaadun häiriöt, jotka voivat vaikeuttaa yhteiskunnan toimintaa merkittävästi. Huoltovarmuuskriittiset vesihuoltolaitokset, joita on n. 70 kpl, palvelevat noin 63 % Suomen asukkaista, pienemmät vesihuoltolaitokset noin 28 % asukkaista, ja loput noin 9 % asukkaista on kiinteistökohtaisten

ratkaisujen varassa. Pitkällä tähtäimellä vesihuollon järjestäminen vaatii rakenneuudistuksen, mm. laitosten määrän vähentämistä ja putkistojen korvausvelan hoitamista.

Vesihuollon tilanne on vakaa ja vesihuoltolaitosten toimintavarmuus on hyvä. Poikkeustilanteisiin varautuminen ja häiriöttömän toiminnan varmistaminen ovat osa vesihuoltolaitosten normaalia toimintaa. Vesihuolto on toimialana hyvin riippuvainen sähköenergian saannista, sillä toiminnot perustuvat veden siirtämiseen paikasta toiseen, sekä energiaa käyttäviin prosessitoimintoihin. Sähkökatkoksiin varautuminen on yksi tärkeimmistä vesihuoltolaitoksen varautumisvastuista.

Venäjään kohdistuvilla pakotteilla ei ole välitöntä vaikutusta vesihuoltoon, eivätkä ne vaaranna talousveden saatavuutta. Venäjältä tuotavien materiaalien ja kemikaalien saatavuusongelmat ja hinnannousu saattavat tilapäisesti haitata toimintaa. Huoltovarmuuskriittisissä vesihuoltolaitoksissa on syytä tehostaa varautumista, sähkönsaannin turvaamista sekä kyberturvallisuusuhkien torjuntaa. Venäjältä tuotavien kemikaalien saatavuusongelmat, hinnannousu tai korvaaminen toisilla kemikaaleilla saattavat aiheuttaa laatuvaihtelua, laitosten hajuhaittoja sekä jätevesien lupaehtojen päästörajojen ylittymistä.

Kunta on järjestämisvastuussa vesihuollosta, jos suurehkon asukasjoukon tarve tai terveydelliset ja ympäristönsuojelulliset syyt sitä vaativat. Kunnan tulee yleisen varautumisvelvollisuutensa sekä vesihuoltolain mukaisen järjestämisvastuunsa perusteella varmistaa, että kunnan alueella toimivien vesihuoltolaitosten toimintavarmuus häiriötilanteessa on turvattu. Tämä vastuu ei rajoitu ainoastaan kunnan vesihuoltolaitoksiin, vaan myös muihin kunnan alueella toimiviin vesihuoltolaitoksiin, joiden kautta kunta järjestämisvastuutaan toteuttaa.

Vesihuoltolaitoksella on velvollisuus turvata vesihuoltopalvelujen saatavuus häiriötilanteessa sekä laatia suunnitelma häiriötilanteisiin varautumisesta sekä ryhtyä suunnitelman perusteella tarvittaviin toimenpiteisiin. Vesihuoltolain 15 a §:n mukainen häiriötilannesuunnitelma on myös toimitettava kunnalle.

Vesihuoltolain mukaisena valtion valvontaviranomaisena toimii Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Valvontatoiminnassaan ELY-keskus pyrkii varmistamaan, että vesihuoltolaitos huolehtii vesihuoltolain mukaisesta häiriötilanteisiin varautumisen suunnittelusta sekä varautumisen edellyttämistä toimenpiteistä.

Huoltovarmuuskeskuksen alaisena toimiva Vesihuoltopooli on vesihuoltolaitosten, vesihuoltoa ohjaavan ja valvovan hallinnon sekä muiden alan toimijoiden muodostama yhteistyöelin, joka kehittää ja ohjeistaa vesihuollon toimintavarmuutta edistäviä toimia.

Turvallisuustilanteen muututtua Venäjän käynnistämän hyökkäyssodan myötä ovat sekä ELY-keskus että Huoltovarmuuskeskuksen Vesihuoltopooli muistuttaneet vesihuoltolaitoksia vesihuoltolain mukaisista varautumisvelvoitteista sekä häiriötilannesuunnitelmien ajantasaisuudesta ja niiden mukaisten järjestelyjen toimintavalmiudesta. Erityisesti on kehotettu toimijoita varmistamaan laitoksen toimivuus sähkö- ja tietoliikennekatkoksissa. Vesihuoltopooli on toimittanut varautumisen tueksi ohjeistusta ja mm. toimintakorttimallin sähkökatkotilanteessa toimimisen suunnittelun tueksi. Lisäksi ELY-keskus on muistuttanut kuntia velvoitteistaan vesihuollon järjestäjinä.

Energiahuolto

Maa- ja metsätalousministeriön osalta energiahuollon kysymykset kytkeytyvät erityisesti puupolttoaineiden ja siinä erityisesti metsähakkeen saatavuuteen. Metsähakkeen osalta tuonnin osuus on ollut viime vuosina merkittävä, noin neljännes lämpö- ja voimalaitosten käyttämästä metsähakkeesta. Metsähakkeen tuonnin

Antti Kurvinen
Maa- ja metsätalousministeri
Maa- ja metsätalousministeriö
18.5.2022

päätyttyä Venäjältä on huhtikuussa 2022 linjattu toimenpiteistä, joilla pyritään edistämään kotimaisen metsähakkeen riittävyyttä. Pienpuuhakkeen saatavuuden edistämiseksi muutettiin nk. Kemera-tuen tukiehtoja ja toteutetaan Metsäkeskuksen energiapuukampanja. Lisäksi tavoitteena on vahvistaa metsäbiomassaterminaalien ja lastauspaikkojen verkostoa sekä parantaa niihin liittyvien huoltovarmuuden kannalta tärkeiden, kaikkina vuodenaikoina liikennöitävien väylien kuntoa. Varautumisen ministerityöryhmä osoitti huhtikuussa maa- ja metsätalousministeriöille ja liikenne- ja viestintäministeriöille määrärahoja teiden ja siltojen kunnostamiseen, kuntokartoituksiin, aktivointitoimenpiteisiin sekä puuterminaaliverkostoon. Erityisesti on tunnistettu tarve edistää valtakunnallisesti kattavan metsäbiomassan terminaaliverkoston kehittymistä nykyistä voimakkaammin esimerkiksi yhdenmukaistamalla alueellisesti vaihtelevia vaatimuksia terminaalien ympäristölupien myöntämisessä sekä kaavoituksessa käytettäviä merkintöjä.

Puupolttoaineille, kuten metsähakkeelle, ei ole lakiin perustuvaa velvoite- ja varmuusvarastointia kuten fossiilisille tuontipolttoaineille. Energiantuotannon toimitusvarmuudesta, kuten varakapasiteetista ja niiden polttoaineista, sekä polttoainesopimuksista huolehtiminen kuuluu energiayhtiöiden vastuulle. Valtion toimet ovat täydentäviä liittyvät huoltovarmuuden varmistamiseen.

Turve on nähty perinteisesti kotimaisuuden vuoksi huoltovarmuuspolttoaineena. Turpeen energiakäyttö ja tuotanto on viime vuosina vähentynyt ennakoitua nopeammin, ja käytön väheneminen on heikentänyt turpeen roolia myös energiahuollon varautumisessa. Turvetuottajien kiinnostus tuottaa turvetta polttoturpeen turvavarastoinnista annetun lain mukaisiin turvavarastoihin on vähentynyt, koska turvavarastointisopimuksen päätyttyä turpeelle ei välttämättä ole markkinaehtoista kysyntää. Huoltovarmuuskeskus päätti huhtikuussa 2022 perustaa turpeelle varmuusvaraston.

Turpeella on edelleen keskeinen merkitys kasvualustana ja kotieläintalouden kuivikkeena. Kasvu- ja kuiviketurpeen saatavuus liittyy turpeen käyttöön energiana, koska kasvu- ja kuiviketurve kerätään energiaturvesoiden pintaosista ennen syvemmällä olevan energiaturpeen nostoa. Huoltovarmuustoimin varmistetaan turpeen saatavuutta.